

1. Referentie

Referentie	Van Houtte, M. & Stevens, P.A.J. (2009). School ethnic composition and aspirations of immigrant students in Belgium. <i>British Educational Research Journal</i> , pp.1-29.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	0141-1926
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Uit onderzoek blijkt dat etnische minderheden in Vlaanderen – voornamelijk allochtonen van Turkse of Noord-Afrikaanse origine – vaker werkloos zijn, deeltijds werken of werken in een weinig gewaardeerde sector. Deze beroepsachterstand is grotendeels het gevolg van de onderwijsachterstand: in vergelijking met hun autochtone leeftijdsgenoten, doen allochtone leerlingen het minder goed op school en stromen ze minder door naar het hoger onderwijs. Gegeven de educatieve en beroepsmatige positie van allochtonen in Vlaanderen, is het belangrijk te onderzoeken welke de rol is van de Vlaamse scholen, en – meer specifiek – wat het effect is van een gesegregeerd onderwijs op de prestaties en de integratie van etnische minderheden. De toename van het aantal allochtone leerlingen sinds de jaren '70 ging immers gepaard met een toenemende etnische segregatie, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs. Voor wat betreft het onderwijs, wordt er over het algemeen verondersteld dat scholen met overwegend allochtone leerlingen – de zgn. 'concentratiescholen' – een slechtere kwaliteit aanbieden. In dit artikel wordt onderzocht of deze aanname correct is.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Diversiteit, onderwijs
Trefwoord(en)	Interculturaliteit, kansenongelijkheid, diversiteit, hoger onderwijs, schoolloopbanen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Mieke Van Houtte Vakgroep Sociologie Korte Meer 5 9000 Gent Tel.: 09/ 264.68.02 Fax: 09/ 264.69.75 Mieke.VanHoutte@UGent.be Peter Stevens Vakgroep Sociologie Korte Meer 3 9000 Gent Tel.: 09/ 264.91.67 Fax: 09/ 264.69.75 Peter.Stevens@UGent.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	1. Bestaat er een verband tussen de etnische samenstelling van een school en de intenties van de leerlingen om hun middelbare studies te voltooien? 2. Bestaat er een verband tussen de etnische samenstelling van een school en de intenties van de leerlingen om door te stromen naar het hoger onderwijs? In de analyses wordt overigens een onderscheid gemaakt tussen: - lage concentratiescholen: 0-20% allochtone leerlingen - gemiddelde concentratiescholen: 20-50% allochtone leerlingen - hoge concentratiescholen: >50% allochtone leerlingen
Hypothesen	Voorgaand (voornamelijk Amerikaans) onderzoek komt tot contradictorische bevindingen. Op basis daarvan worden dan ook twee plausibele uitkomsten geformuleerd: 1. Leerlingen in gemengde scholen zijn ambitieuzer dan leerlingen in gesegregeerde scholen. (Verklaring: in gemengde scholen krijgen allochtone leerlingen toegang tot informatie en sociale netwerken die niet aanwezig zijn in gesegregeerde scholen. Dit kan hun ambities positief beïnvloeden.) 2. Leerlingen in gemengde scholen zijn minder ambitieus dan leerlingen in gesegregeerde scholen. (Verklaring: allochtone leerlingen worden in gemengde scholen geconfronteerd met een realistischer perspectief op hun eigen kansen. Dit heeft mogelijk een negatieve invloed op hun ambities.)

6. Methode

Onderzoeksmethode	Schriftelijke, klassikale afname van gestandaardiseerde vragenlijsten
Onderzochte groep	11872 Vlaamse leerlingen (6081 leerlingen uit het 3 ^{de} middelbaar en 5791 leerlingen uit het vijfde middelbaar), waarvan 10546 autochtonen en 1324 allochtonen
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Voor wat betreft de intentie de middelbare studies te voltooien	<u>Voor de allochtone leerlingen:</u> Er wordt een significant verband vastgesteld tussen de intentie om de middelbare studies te vervolledigen en de etnische samenstelling van de school. Deze intentie lag in lage concentratiescholen 2x hoger dan in hoge concentratiescholen. Tussen hoge concentratiescholen en gemiddelde concentratiescholen werd wat dit betreft geen significant verschil vastgesteld. Wanneer gecontroleerd wordt voor een aantal leerling- en schoolkenmerken, wordt duidelijk dat het verschil tussen hoge en lage concentratiescholen te wijten is aan een selectie-effect. Een grote rol wordt daarin gespeeld door de socio-economische status (SES) van de allochtone leerlingen: naast de SES, werden de aspiraties van de leerlingen enkel nog beïnvloed door de ouderlijke steun. <u>Voor de autochtone leerlingen</u> geldt hetzelfde: de intentie om de middelbare studies af te ronden ligt 3x hoger in lage concentratiescholen dan in hoge concentratiescholen. Opnieuw is er geen significant verschil tussen hoge concentratiescholen en gemiddelde concentratiescholen. Ook voor de autochtone leerlingen geldt opnieuw dat de verschillen tussen hoge en lage concentratiescholen verklaard worden door verschillen in SES. Andere factoren die bij de autochtone leerlingen een rol speelden, waren ouderlijke steun en gender: autochtone meisjes bleken meer geneigd hun middelbare studies te willen voltooien dan autochtone jongens. Dit genderverschil werd niet teruggevonden bij de allochtone leerlingen. Bij zowel de autochtone als de allochtone leerlingen wordt een rol gespeeld door het aantal mislukkingen in het verleden: hoe hoger het aantal mislukkingen, hoe lager de intentie om de middelbare studies af te maken. <u>Conclusie:</u> lage concentratiescholen hebben geen negatief effect op de aspiraties van
---	--

Voor wat betreft de intentie hoger onderwijs te gaan volgen	allochtone leerlingen, wanneer voor andere relevante variabelen (vooral SES) gecontroleerd wordt. <u>Voor de allochtone leerlingen:</u> In lage concentratiescholen was de intentie om hoger onderwijs te gaan volgen 2x hoger dan hoge concentratiescholen. <u>Voor autochtone leerlingen</u> lag deze intentie in lage concentratiescholen 3x hoger dan in hoge concentratiescholen. Zowel voor allochtone als voor autochtone leerlingen kan dit effect worden toegeschreven aan de SES van de leerlingen, wat opnieuw wijst op een selectie-effect. De intentie om hoger onderwijs te volgen hangt ook samen met de SES-context van de school, ongeacht de individuele SES. Op het niveau van de individuele leerling werd een significante samenhang vastgesteld tussen de intentie hoger onderwijs te gaan volgen enerzijds en de SES en gender anderzijds. <u>Allochtone</u> meisjes bleken 62% meer geneigd hoger onderwijs te willen volgen dan allochtone jongens. <u>Autochtone</u> meisjes bleken 25% meer geneigd hoger onderwijs te willen volgen dan autochtone jongens. De effecten van gender en SES bleven overeind na controle voor het aantal mislukkingen in het verleden. Het aantal mislukkingen in het verleden vertoont ook een significante samenhang met de intentie hoger onderwijs te gaan volgen: hoe meer mislukkingen in het verleden, hoe lager de intentie om hoger onderwijs te gaan volgen. Dit geldt zowel voor autochtone als voor allochtone leerlingen. Het effect van SES was niet langer significant wanneer de allochtone leerlingen in het beroepsonderwijs zaten. Bij de autochtone leerlingen blijft het effect van SES ook dan significant. Door toevoeging van de variabele ‘beroepsonderwijs’ aan het model, wordt het effect van de etnische schoolsamenstelling significant, zowel voor allochtone als voor autochtone leerlingen. DUS: wanneer gecontroleerd wordt voor alle andere variabelen, blijkt dat allochtone leerlingen in hoge concentratiescholen significant vaker hoger onderwijs willen volgen dan allochtone leerlingen in gemiddelde concentratiescholen. Ook autochtone leerlingen in hoge concentratiescholen zijn meer geneigd hoger onderwijs te willen volgen dan autochtone leerlingen in lage concentratiescholen. Conclusie: het is opvallend dat – zowel wat betreft de intentie het middelbaar te voltooien als de intentie hoger onderwijs te gaan volgen – allochtone leerlingen hogere aspiraties hebben in hoge concentratiescholen vergeleken met gemiddelde concentratiescholen.
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/